

Amphilophus labiatus - Vörös citromsügér

ELSŐ LEÍRÓJA:	Günther, 1864
CSALÁD:	Cichlidae
MÉRET:	30-35 cm
C°:	22-26
pH°:	6,5-8
Nk°:	8-18
HELYIGÉNY:	1000 liter
VISELKEDÉS:	agresszív, területvédő
TÁPLÁLÉK:	mindenevő
TARTÓZKODIK?	alsó és középső szint
ÉLETTARTAM:	10-15 év
TERM.VÉD.:	felméretlen

Amphilophus labiatus

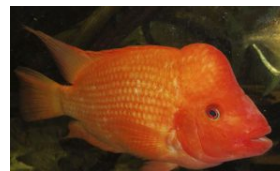
Vörös citromsügér
(Günther, 1864)

TOVÁBBI KÉPEK:

TÉRKÉP (MAP); ELTERJEDÉSI TERÜLETE:

Térkép még nem készült az adatlaphoz, feltöltése folyamatban!

Közép-Amerikában, Nicaragua csendes-óceáni oldalán, a Managua- és Nicaragua-tóban él, valamint a hozzájuk kapcsolódó Tipitapa folyóban.

A köves szakaszokat kedveli.

KÜLALAK ÉS JELLEGZETESSÉGEK LEÍRÁSA:

Nyilvános akváriumokba nagyon alkalmas nagytermetű Cichlida, amely a Közép-Amerika csendes-óceáni felén élő sügerek közé tartozik. Teste viszonylag magas, oldalról közepesen lapított, feje nagy. Az idősebb hímek igen magas hátúak, s zsírhomlokot képeznek (ennek mérete összefüggésben van a víz tisztaságával, öreg vízben nagyobb púpjuk lesz). Az úszók nagyok, a hát- és fark alatti úszók vége tompa.

Megnyúlt arcorrú hal, fontos fajazonossági bélyege, hogy ajkai megvastagodtak, latin elnevezése is ebből származik.

Számos színvariánsa létezik, a lazacvöröstől kezdve a foltos-tarkán át az ezüstös színig. Ezek többsége természetes (például xanthorisztikus) változat, és nem akváriumban került kitenyésztésre. Ettől függetlenül akváriumi változatok is ismerünk. A hímek azon kívül hogy jóval nagyobbak, mint a nőstények és zsírhomlokot növesztenek, még úszóik is megnyúltabbak.

TARTÁSA ÉS TENYÉSZTÉSE:

Tartásában, tenyésztésében nagyban hasonlít rokonához, a citromsügérhez. Ez a faj is nagytestű, és eléggé agresszív viselkedésű. Tágas helyre van szüksége, ami leginkább kb. 1000 litert jelent, kis helyen összeférhetlenné válik. Sajnálatos módon e sügerek többsége nem a neki való méretű akváriumban kerül elhelyezésre. Ha biztosítjuk neki a 800-1000, esetleg több ezer liter helyet, akkor már kezelhetőbbé válik. Ahhoz, hogy társítani is tudjuk ez a vad sügérfajt, mindenképp 1000 liter fölötti akváriumban gondolkodjunk, itt lehetőségünk lesz más nagytestű, robusztus, egyszóval hasonló alkatú fajokkal együtt gondozni. A halak még fajon belül, egymással is támadékonyak. Ez a területvédő, reviertartó jellegükre utal, ugyanis a vadonban is megvédelmezik kijelölt területüket, de ott a hatalmas víztömegben nem jelenik meg ilyen közvetlenül ez a fajta támadékonyság. A faj elsősorban a nagy bemutató akváriumokba alkalmas, otthoni tartására csak kevés akvarista van berendezkedve. Viselkedése miatt angol nyelvterületen a '*Red Devil*', azaz "vörös ördög" néven terjedt el.

Tartásakor vegyük figyelembe, hogy erős állkapoccsal rendelkezik, melyben éles fogak ülnek, egész szájbereendezése a vastag ajkai miatt is erős, amivel komoly sérüléseket okozhat gyengébb halaknak. Fontos tényező, hogy a sügerek különleges, fejlett, értelmes halak általában, a nagyobb fajok többségének kifejezetten személyisége van, így van olyan példány ami egészen nyugodt, míg olyan is lehet, ami kifejezetten támadékony. Társításával kapcsolatban annyit érdemes még megemlíteni, hogy nagytestű, támadását visszaverni képes sügerekén kívül harcsákkal helyezhető össze, persze akkora méretben, amiket nem tekint tápláléknak (ilyen lehet például a *Pterygoplichthys*-fajok valamelyike, vagy például a *Pimelodus blochii*).

Tágas medencéje berendezésekor vegyük figyelembe, hogy rendezkedős, túrós típus. Ez azt jelenti, hogy akármilyen szépen is rendezzük be akváriumát, ő úgy fogja széttúrni, ahogyan kedve tartja. Növényeket nem érdemes behelyezni, a gyengébbeket megtépázza, az erősebbeket pedig ásásával tönkretelheti. Kövekből és ágakból álló dekorációval tudunk látványos víz alatti világot kialakítani. Figyeljünk arra, hogy legyen elég úszóterük, de alakítsunk ki kövekből barlangokat, búvóhelyeket, ahol a halak egymás elől menedéket lelhetnek. A tereptárgyak egyébként segítik őket revierjük kijelölésében. Talajnak apró szemű homokot, sódert, kvarchomokot töltsünk be, így könnyen áthatja meg gödreit magának. Ezt mindenképp vegyük figyelembe tartása előtt, és csak akkor vállalkozzunk rá, ha a megfelelő medenceméretet biztosítani tudjuk és nem zavar minket, ha a halak rendszeresen széttúrják a talajt.

Tartása vízkémiai, a víz értékeire való érzékenysége alapján abszolút nem problémás, a legtöbb víztípusban jól érzi magát. Tartható csapvízben is, a semleges közeli, 10-15 Nk-fokú vizet kedveli. Általános trópusi 24-26 C-on remekül tartható, a túl meleg vizet nem kedveli. Bár trópusi területről származik, nem egyenlítői az éghajlat, ezért nem szükséges neki egész évben nagyon meleg víz!

Nagyon figyeljünk az alapos szűrésre, sokat piszkító halakról van szó, és mivel hatalmas medence kell neki, ezért igen erős külső filtrálásra lesz szükségünk, ez megoldható szűrőakváriummal, szűrőhordóval is akár! Tiszta, szennyeződésmentes, rendszeresen frissített vizet kedveli, de nagyon jó a tűrőképessége (a Managua-tavi halak például sokkal jobban hozzászoktak a piszkosabb vízhez, ugyanis abban a tóban elég komoly a szennyezés, míg a Nicaragua-tó jóval tisztább vizű).

Etetése gyakorlatilag problémamentes, mindenevő halak, elfogadják a sügerek számára gyártott pelleteket, száraz eledeleket. Ezt érdemes néha forrázott zöldségekkel kiegészíteni. Alapvetően viszont az állati eredetű táplálék domináljon étrendjében, e célra kaphat szúnyoglárvát, tubifexet, televényférget, de a nagyobb táplálékokat is érdemes előnyben részesíteni, mint amilyen a földigiliszta, garnéla, kagyló vagy hal. Ne etessük marhaszívvvel vagy egyéb vörös hússokkal, ugyanis ez nem egészséges emésztő szervrendszerük számára és különböző problémákhoz vezethet. Sokkal inkább előnyösebb a halak feletetése, mivel természetes élőhelyén is ilyen táplálékforrással találkozhat inkább. Tápláléka legyen vitaminokban és ásványi anyagokban gazdag, hogy megelőzzünk hiánybetegségeket, vagy épp a fejlükasodást.

Tenyésztésénél is az első számú probléma, amit ki kell küszöbölni a halak agressziója. Több száz literes akváriumban tenyészthető, ami rendelkezik számos búvóhellyel, ahová a nőstény elbújhat a hím agressziója esetén. Érdemes lehet az akváriumot alkalmassá tenni egy elválasztó rács behelyezésére, hogy kemény támadások esetén a hím és nőstény gyorsan különválasztható legyen. A tenyésztőmedence fokozott figyelmet igényel, szükség esetén közbeavatkozást, mielőtt komoly, akár végzetes sérülések keletkeznek. Soha ne válasszunk ki mi két halat tenyésztésre, összeállt párokkal dolgozzunk! Érdemes fiatalon 6-8 példányt megvenni, melyek közül először egy domináns hím fog kiválni, és amint csatlakozik hozzá egy nőstény, őket érdemes elkülöníteni, s így tovább a többi hallal is. Még így is előfordulhatnak támadások a halak között, például ha a nőstényben nem értek még be az ikrák.

Tételezzük fel, hogy szerencsés volt a halak párbaállása, és megkezdik az ívást. Gödörbe ívó halak, a homokba ásott mélyedésbe akár 600-700 ikrát is lerakhatnak, melyeket elsősorban a nőstény gondoz, legyezget (ezzel friss vizet hajt rájuk, hogy a gombásodás okozta ikrapusztulást meggátolja), de a hím is kiveszi részét a munkálatokból, rendkívül hevesen védelmezi a nőstényt és ikráit. Társas akváriumban ez igen súlyos csatákhoz is vezethet, ha netán ott ívnának le, ez lehetőség szerint kerülendő esemény. Akárcsak a rokon citromsügénél, az ikrák 2-3 nap alatt kelnek ki, és további 5-7 nap szükségeltetik az utódok elúszásához. Míg az ivadékok szikanyagukból táplálkoznak, a szülők többször is átköltöztethetik őket új gödrökbe. Elúszásuk után a nőstény folyamatosan terelgeti őket, segíti táplálkozásukat (például az aljzat felkavarásával). A kishalak elúszása után a hímet érdemes eltávolítani vagy ráccsal elválasztani, mert kritikusan agresszív lehet, és még a nőstényt is megölheti. A nőstényt érdemes az ivadékokkal 1-2 hétig bent hagyni, de ezt ivadéknevelő viselkedése alapján döntsük el, hogy még tovább is bent maradhat-e, vagy érdemesebb minél hamarabb elvenni az ivadékokat (pontosabban a szülőt érdemes kivenni, mert 700 kishalat lehalászni szinte lehetetlenség egy berendezett akváriumból). A kishalak indíthatóak artémiával, rotatóriával, de akár még száraz portáppal is, bár sokkal inkább érdemes az élő eledeleket választanunk. Gyorsan nőnek, rendszeres vízcsereket, alapos szűrést igényelnek.

A faj összeívhat más rokon halakkal is, sajnos korábban (és még akár manapság is) előfordulnak direkt vagy véletlen - a pontatlan fajbeazonosításból származó - összeívások, amik nem kívánt keverékeket eredményeznek. Tiszta törzs halakat nagyon nehéz találni már az akvarisztikában e faj/fajok közül, az igazi, eredeti vad típusú *Amphilophus labiatus* is csak kevesen gondolják. A keverékek beazonosítása,

visszavezetése szinte lehetetlen, de az ivadékok mintázatán, alakján kereshetünk jellegzetességeket, ami alapján eldönthetjük, hogy mennyire tiszta a törzs, melyik fajok tulajdonságai ütnek vissza. Tenyésztéskor lehetőleg igyekezzünk tiszta törzset keresni, továbbvinni.

A napjainkban - különösen Ázsiában - nagyon közkedvelt ún. Flowerhorn sügér is ennek a fajnak a keresztezéséből jött létre. A "Flowerhorn" nagyon sok színváltozatban létezik, némelyik irreálisan magas áron. Maga a hal kialakulása olyan keresztezések következménye, ami magától sohasem jöhetett volna létre, különösen nem a vadonban, épp ezért gyakorlatilag a természet kigúnyolása ez a keresztezés. A "Flowerhornok" többségénél a magas anyagi haszon miatt igyekeznek legalább a hal alakjára, egészségére figyelni, de a hasonló jellegű papagájsügéرنél a többség gyakorlatilag egy torzszülött. A papagájsügéرت az *Amphilophus citrinellus* és *Paraneotroplus synspilus*, (egyesek szerint pedig harmadikként a *Heros severus* keresztezéséből alakították ki), míg a "Flowerhorn" az *Amphilophus labiatus*, *Amphilophus trimaculatus* és a 2-3 fajból összetevődött papagájsügér keresztezéséből hozták létre.

EGYÉB ELNEVEZÉSEK:

syn: *Amphilophus froebelii*, *Cichlasoma dorsatum*, *Cichlasoma labiatum*, *Herichthys labiatus*, *Heros erythraeus*, *Heros labiatus*, *Heros loboichilus*.

Eng: Red devil.

Egyéb köznevei: Huulikirjoahven, Mojarra picuda.

KATEGÓRIÁK:

[Amerikai fajok](#), [Akváriumi halak](#), [Bölcsőszájú halak](#)

KULCSSZAVAK:

[1864](#), [Amerikai sügérek](#), [Cichlidae](#), [Amphilophus labiatus](#), [Vörös citromsügér](#), [Akváriumi halak](#), [akvarisztika](#), [Günther](#)

JELLEMZŐK:

[féllúgos \(7.5-8 pH\)](#), [óriás méretű 20 cm fölött](#), [növényt nem igényel](#), [nagy \(több 200 liternél\)](#), [gyér növényzetigényű](#), [hőigényes \(25-30 °C\)](#), [alsó szint](#), [lágyvízi \(5-10 Nk°\)](#), [összeférhetetlen viselkedés](#), [közepes hőigényű \(20-25°C\)](#), [közepesen keményvízi \(10-15°Nk\)](#), [keményvízi \(15-20 Nk°\)](#), [hosszú életű 6 év fölött](#), [Amerika](#), [Közép-Amerika](#), [trópusi](#), [átlátszó vízi](#), [lassan mozgó vízi](#), [közepesen aktív mozgású](#), [mindenevő](#), [lassú mozgású](#), [állóvízi](#), [barna vízi](#).

FELHASZNÁLT IRODALOM, FORRÁSOK:

<http://www.seriouslyfish.com/species/amphilophus-labiatus>

<http://animal-world.com/encyclo/fresh/cichlid/RedDevil.php>

<http://www.fishbase.org/summary/Amphilophus-labiatus.html>

Köszönjük Sarkadi Szabolcs észrevételeit!

Írta: Honffy Gábor

Katalógusba került: 2009-10-04 09:01:16

Legutolsó frissítés: 2021-04-27 09:49:28

Katalógus ID: 4168

Oldal linkje: https://akvaristalexikon.hu/akvariumi-halak/bolcsoszaju_halak/amerikai-fajok/amphilophus-labiatus.html

© Akvarista Lexikon - Minden jog fenntartva